

Megkövetem Domokos Mátyást...

...aki ellen tudtommal nem követtem el semmilyen bűnt (még gondolatban sem), de akitől a Fonyód és Budapest közti, úgy érzem, valamennyiünk számára kellemes és hasznos csevegéssel eltelt március közepi autózásunk alatt rossz néven vettem, hogy a tény szimpla közlésén túl nem nyilatkozott a *Tiszatáj* 1991. 3. számában olvasott interjúról. Megkövetem őt — ugyanis, ha én vagyok az ő helyében, biztosan nem állom meg, hogy ki ne mondjam: — Micsoda nagyképű, felületes, sőt tájékozatlan pasas nyilatkozik ott, *Szolgálatban* cím alatt. Amellett, hogy folyton előtérbe állítja magát (vagy ez már az ilyenfajta beszélgetések velejárója?), és ilyeneket mond: „Nagyon szép antológiát készítettünk”, „Irodalompolitikai munka is volt a javából”, „Megnyugtató, hogy Nagyváradon sikerült megállapodásra jutnunk” — elemi dolgokat nem tud vagy rosszul tud. Domokos Mátyás, higgadt irodalomkritikus barátom mindenről beszélt vezetés közben, csak éppen az interjúról nem; nem korhólt, nem kérdezett rá egy-két nagyhangú kijelentésre, nyilvánvaló tévedésre.

Azóta, immár idehaza, nekem is kezembe került a szöveg, amelynek alapjául a Korunk szerkesztőségében Aniszi Kálmánnal, korábbi szerkesztőkollégámmal folytatott beszélgetésünk szolgált, és amelynek e második felét (a 65. lap közepétől a 69-kel bezárólag) tartalmilag a magaménak ismerem el. Sajnos, az első részről nem mondhatom el ugyanezt, sőt (Domokos Mátyás mellett) meg kell követnem a beszélgetésszöveg minden olvasóját a pontatlanságok, a téves információk és szövegezők miatt — még ha azokat nem is én követtem el; a nevem viszont ott áll a cím alatt, s a közlések nagyobbik fele hitelesíteni látszik a többit is. (Mintha a beszélgetés rögzítője — nem magnós beszélgetés volt! — eleinte nem jegyzett volna figyelmesen, neveket, címeket cserélve föl.)

Helyesbítenem mindenekelőtt néhány román íróval kapcsolatos, félrehalott állítást kell. Eugen Simion bukaresti irodalomtörténész-kritikust, egyetem tanárt — akaratom ellenére — az a sérelem éri itt, hogy összecseréltetik a jeles prózaíró Fanus Neaguval — aki valóban egyike volt a székelyföldi magyarok megrágalmazóinak (és akitől ugyancsak nem vártam, nem vártuk volna, hogy olyan felelőtlen kijelentés írásos megfogalmazására képes). Mellesleg, E. Simion tudtommal sosem írt verset, következképpen indokolatlan nagyformátumú költőként Nichita Stănescu mellé állítani. Adrian Marinóval, a kolozsvári esztétával igaz, hogy sokszor találkoztam, könyvét is fordítottam (Dávid Gyulával együtt) magyarra (*Bevezetés az irodalomkritikába*), ám olyat nem volt okom mondani, hogy vele való „találkozásom az irodalomban életem fontos állomása lett”.

El tudom képzelni, magyar íróársaim hányszor csóválták a fejüket, miközben néhány kategorikus, igazságrejtő árnyalásokat nélkülöző kijelentést olvastak a szóban forgó interjúban. Nem részletezem most ezeket az engem is zavaró állításokat. Ám azt, hogy a Forrás-sorozat első kötete „Veress Zoltán *Elindult szeptemberben* című regénye” volt — mégsem kellett volna az én számba adni. Először is azért, mert az *Elindult szeptemberben* szerzője Darvas József (1940); másodsorban: Veress Forrás-kötetének címe *Menetirány*, és novellákat tartalmaz; harmadsorban: igaz, hogy írt Veress Zoltán regényt is, ám annak egyszerűen *Szeptember* a címe. Ha egyebet nem, hát a nemzedékem,

az első Forrás-szerzők műveit legalább címről ismerem... Mint ahogy arra is emlékszem még — legújabbkori, politikusabb hónapjaimból —, hogy Gáll Ernőéknél nem este, hanem 22-én délelőtt fogalmaztuk a *Hívó Szót*; délután és este már a *Szabadság* első számát írtuk, szerkesztettük.

Végül: sajnálnám, ha e helyesbítésekkel a népszerűsítésemre vállalkozott Aniszi Kálmánt megbántottam volna.

Kolozsvár, 1991. ápr. 22.

KÁNTOR LAJOS

BUZÁS ANDRÁS GRAFIKÁJA